

Alfred Hansen (DR):

Det er et symptom på en forkert ført politik i Danmark gennem de seneste år, at vi har dette lovforslag på folketingets bord i dag. Det tager udgangspunkt i det meget dystre perspektiv, at et af vore hovederhverv er inde i en virkelig økonomisk krise. Men i al vor iver efter at interessere os for de specielle forhold, som gælder for dansk landbrug, må vi ikke glemme, at der også er andre erhvervsgrøner, som ikke bare nu, men gennem flere år har kæmpet desperat for overhovedet at overleve.

Rentebyrden er den største omkostningsfaktor, langt større end lønudgifterne for visse erhvervs vedkommende, navnlig de nyetablerede og de ekspanderende erhverv. Derfor er det en særdeles ungdomsfjendsk politik, man har ført ved at holde sig på et kunstigt højt renteniveau. Vi har fra retsforbundets side ofte påpeget nødvendigheden af – og også anvist løsningsmuligheder for at skabe – et naturligt grundlag for en særdeles tiltrængt rentesænkning. Det er ikke bare erhvervslivet, men det er også menigmand, der er ramt af rentebyrden. Det er sådan i dag med den sidste diskontoforhøjelse i mente, at menigmand ikke rigtig tør investere, menigmand ikke tør forøge sit forbrug eller fastholde det nuværende forbrug, ikke tør købe noget nyt. Vi vede, at hvis forbrugerne i al almindelighed ikke er i stand til at købe og ikke tør optage lån for f. eks. at udvide i form af byggeri, så går det ud over beskæftigelsen. Derfor tror jeg, at den situation, vi befinder os i nu med specielle problemer for landbruget, meget hurtigt desværre vil medføre meget store problemer for handel og håndværk. Jeg frygter, at mange små håndværksdrivende vil blive nødt til at dreje nøglen om de kommende måneder.

Det er oplagt, at flere og flere, specielt yngre landmænd, som har købt deres gårde til meget høje priser – og vel også højere priser, end den faktiske afkastningsevne har betinget – er kommet i en meget vanskelig situation. Dertil er kommet, det tror jeg heller ikke at landbruget selv vil benægte, at landbrugets unge har været nødt til at investere for at kunne skabe en produktion, der gav dem mulighed for at forrente deres enorme gældsbyrde, for at kunne klare renteudgifterne.

Man har naturligvis de seneste år, navnlig i begyndelsen af 1970'erne, stillet helt urealistiske forventninger til vort EF-medlemskab. I 1972 brugte man næsten som hovedargument for Danmarks optagelse, at det ville være til enorm glæde og gavn for landbruget og dermed for hele samfundet. I dag, 7–8 år efter, ser vi resultatet. Vi har fået kunstigt høje priser på landbrug. Vi har fået vores omkostningsniveau fordoblet og vores indtægtsmuligheder ved produktion af landbrugsprodukter forringet, ja, situationen er endda så grell – takket være EFs famøse planøkonomi, hvor man tror man gennem restriktioner og tilskud og beskatning kan regulere forbrug og produktion – at vi ikke engang i dag kan imødekomme den store efterspørgsel efter dansk smør i England. Man har gennem EF på to måder animeret til den situation dels ved at give tilskud til udsætning af kvægbesætninger, dels ved at pålægge en medansvarsafgift, altså en skat på produktion, som i hvert fald både er produktionsfjendtlig og også ungdomsfjendtlig, al den stund det mest er de unge, der har den store produktion.

Mange landmænd befinder sig altså i en desperat økonomisk situation, og et stigende antal vil desværre nok komme i en lignende situation i de kommende år, hvis ikke der føres en politik, der kan bringe renten ned. I den forbindelse vil jeg gerne spørge landbrugsministeren, om landbrugsministeren ikke frygter, at det antal landmænd, som i øjeblikket er i vanskeligheder, er udtryk for, hvordan situationen vil være fremover. Kort sagt: mener ministeren ikke, at der er meget stor risiko for, at vi om et år, selv om dette lovforslag vedtages, eller måske inden et år er gået, har en ny gruppe landmænd, som ikke kan klare sig?

Den høje rente er en alvorlig byrde for hele samfundet, fordi den fordyrer investeringer, erhvervsliv og bolig, samtidig med at den forøger arbejdsløsheden, men den virker stærkest på landbruget på grund af det store kapitalbehov, investeringsbehov, og den langsomme omsætning, erhvervet har.

Den førte økonomiske politik og den internationale depression har i fællesskab gjort øjeblikkelig hjælp nødvendig for en hel del landmænd. Retsforbundet har meget stor sympati for landbrugs erhvervet, og som en af dem, der har haft den glæde at være født og